

Sprawozdanie z realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w roku 2016

Złocieniec, marzec 2017

I. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r, poz. 575 tekst jednolity) nałożyła na samorządy województw i gmin zadania do realizacji wynikające z w/w ustawy. Nagromadziło to szereg zadań mających na celu rozwój działań na rzecz rodziny poprzez wzmocnienie jej roli i funkcji oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, a także przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej. Ta wieloaspektowa praca z rodziną naturalną ma służyć ochronie odpowiedniego poziomu życia oraz ograniczyć umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych lub w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W związku z tym Rada Miejska w Złocięncu Uchwałą Nr VIII/36/2015 w dniu 26 lutego 2015r. uchwaliła Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Złocieniec na lata 2015-2017.

Art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zadania własne gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Należy do nich:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) *uchylony*
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej

lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie.
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności oraz organizacji pieczy zastępczej, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Realizowany jest w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz organizacjami społecznymi.

II. Działania zrealizowane w 2016 roku w odniesieniu do zadań własnych gminy wymienionych w art.176 ustawy.

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Uchwałą Nr VIII/36/2015 Rady Miejskiej w Złocińcu z dnia 26 lutego 2015r. przyjęty został Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Złocieniec na lata 2015-2017.

Powyższy program zakładał następujące cele:

- a) podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin,
- b) zapewnienie rodzinom mającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym,
- c) szeroka współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny,
- d) zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- e) zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny,
- f) podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Powyższe cele realizowane były w 2016r. następująco:

a) podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin:

- podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób pracujących na rzecz rodzin poprzez udział w szkoleniach, doksztalcanie poprzez prenumeraty publikacji specjalistycznych,
- systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, nauczycieli, pracowników służby zdrowia,
- motywowanie członków rodzin do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji,
- motywowanie mieszkańców gminy do udziału w projektach mających na celu aktywizację społeczną i zawodową,
- angażowanie i motywowanie rodzin do korzystania ze wsparcia dla rodziców poprzez udział w „Szkołach dla rodziców”,
- zamieszczenie na stronie internetowej MGOPS informacji o zakresie i formach wsparcia dla rodzin będących w kryzysie.

b) zapewnienie rodzinom mającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym:

- umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny,
- umożliwienie bezpłatnego dostępu do konsultacji psychologicznych, pedagogicznych, prawnych oraz terapeuty uzależnień.

c) szeroka współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny:

- placówki oświatowe na terenie Gminy Złocieniec (pedagog, wychowawca),
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złocieniu,
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Złocieniu,
- Komisja mieszkaniowa w Złocieniu,
- Komisariat Policji w Złocieniu,
- Zespół interdyscyplinarny ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie

Złocieniec oraz grupy robocze,

- służba zdrowia (lekarz rodzinny, pielęgniarka środowiskowa, położna)
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drawsku Pomorskim,
- Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Drawsku Pomorskim,
- Sąd Rejonowy w Drawsku Pomorskim.

d) zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży:

- ocena sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym oraz konsultacje ze specjalistami, pedagogami, psychologiem w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny,
- praca socjalna polegająca na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich względem dzieci,
- spotkania i pogadanki organizowane w szkołach przez Komisariat Policji w Złocięncu.

e) zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny:

- udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej pomocy finansowej. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu w 2016r. wypłacił świadczenia pieniężne wg poniższej tabeli.

Forma świadczenia pieniężnego	Liczba świadczeń	Kwota
Zasiłek rodziny na dziecko	12358	1.362.577,57zł
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka	96	71.665,22zł
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu państwa	139	139.000,00zł
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	298	115.121,49zł

Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	540	100.652,51zł
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1703	153.695,60zł
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	527	50.283,07zł
Świadczenie pielęgnacyjne	534	683.471,20zł
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	858	70.393,30zł
Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	824	64.606,42zł
Świadczenie rodzicielskie	529	482.302,46zł
Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności	4295	657.135,00zł
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	2530	1.012.010,00zł
Świadczenie wychowawcze bez świadczenia na pierwsze dziecko	7643	3.798.959,68zł
Świadczenie wychowawcze ze świadczeniem na pierwsze dziecko z powodu niskich dochodów	6064	3.019.996,76zł
Świadczenie wychowawcze ze świadczeniem na pierwsze dziecko z powodu niepełnosprawności	230	114.173,30zł

- objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczył w realizacji rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Finansował żywienie takie jak: obiady w szkołach podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i przedszkolach dla 281 dzieci, w tym posiłki w przedszkolach dla 48 dzieci na kwotę 10.128,00zł. oraz posiłki w szkołach dla 233 dzieci na kwotę 107.061,00zł.

- pomoc w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu udzielił pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, z uwagi na ich specjalne potrzeby 1 rodzinie dla dziecka z zaburzeniami psychicznymi (autyzm).
- prace społecznie – użyteczne – w okresie od 05.02.2016r. do 30.11.2016r. pracę rozpoczęło 45 osób, a zakończyły 44 osoby. Na ten cel wydatkowano kwotę 97.175,70zł.
- Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny jako system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych. Przyjętych zostało 18 wniosków, wydanych kart było 83.
- stypendia szkolne – przyjęto 261 wniosków, wydatkowano kwotę 99.807,87zł, w tym 8 zasiłków szkolnych na kwotę 2.997,10zł.

f) podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej:

- pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w prawidłowym funkcjonowaniu, poprawy warunków mieszkaniowych, praca nad niwelowaniem dysfunkcji poszczególnych członków rodziny,
- uczestniczenie w posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- działania pomocowe zmierzające do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców umieszczonego dziecka, by możliwy był powrót dziecka do rodziny biologicznej.

2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny.

W 2016 roku asystent rodziny brał udział w następujących szkoleniach i warsztatach:

- „Asystentura – nowatorska usługa w systemie wspierania rodzin – wymiar prawny, psychologiczny i metodyczny”,
- „Asystent - koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – współpraca”,
- „Niebieskie Karty – symulacja pracy grup roboczych”,
- warsztaty w zakresie pracy z rodziną,

- udoskonalanie współpracy między instytucjami działającymi w zakresie pracy z rodziną.

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

W ramach realizacji Programu Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Złocięncu w 2016r. zatrudnił **2 asystentów** rodziny, którzy świadczyli wsparcie dla **33 rodzin** przeżywających trudności w wypełnianiu roli opiekuńczo-wychowawczej. W rodzinach objętych opieką asystenta było **78 dzieci**. W trakcie okresu sprawozdawczego zakończono współpracę z 7 rodzinami, w tym w 2 rodzinach zrealizowano określone cele, 1 rodzina zaprzestała współpracy, w 3 rodzinach z uwagi na brak efektów, z 1 rodziną zmieniono metodę pracy.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Złocięncu został zakwalifikowany do dofinansowania w ramach „**Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016**” przez Wojewodę Zachodniopomorskiego z Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie. Na realizację tego zadania otrzymał dotację ze środków budżetu państwa w wysokości **37.271,00 zł**.

Na wynagrodzenia osobowe dla zatrudnionych asystentów rodziny ośrodek pomocy wydatkował łącznie kwotę **60.358,54 zł** w tym:

- **37.063,62 zł** – ze środków wojewódzkich („Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016”),
- **23.294,92 zł** – ze środków gminy.

Analizując sytuację rodziny oraz przyczyny kryzysu asystent rodziny stara się przeciwdziałać marginalizacji i degradacji społecznej rodziny, stara się wzmocnić rolę i funkcję rodziny, rozwija umiejętności opiekuńczo-wychowawcze w rodzinie, stara się zapewnić usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla rodzin z dziećmi, dąży do reintegracji rodziny, pozyskuje wsparcie instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka, organizuje

możliwość uzyskania konsultacji i poradnictwa specjalistycznego.

W rodzinach objętych współpracą asystenta rodziny prowadzone były następujące działania:

➔ *Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego:*

- instruktaż prawidłowego sprzątania mieszkania (sporządzenie rozkładu stałych czynności utrzymujących porządek w mieszkaniu – podział obowiązków na członków rodziny),
- trening kulinarny (piramida żywieniowa, zasady zdrowego żywienia),
- trening kompetencji w zakresie dbania o zdrowie (edukacja i trening w zakresie profilaktyki zdrowotnej i higieny, zasady pielęgnacji dzieci),
- edukacja w zakresie zachowania higieny osobistej,
- edukacja w zakresie gospodarowania budżetem analiza dochodów i wydatków, planowanie i monitorowanie wydatków, nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi poprzez określenie stopnia ważności potrzeb, zobowiązania wynikające z podjęcia pożyczki gotówkowej, zakupów na raty itp.,
- edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami (sposoby oszczędzania wody, prądu, gazu itp., założenie organizera porządkującego dokumentację),
- wykorzystywanie swoich możliwości i uprawnień w celu pozyskania dodatkowych dochodów,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

➔ *Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych.*

Podczas pracy z rodziną zbierane są informacje o jej sytuacji rodzinnej, środowisku wychowawczym, problemach i dotychczasowych próbach ich rozwiązania. Na tej podstawie sporządzane są indywidualne plany pracy z rodziną obejmujące m.in. wskazania dotyczące możliwości ubiegania się o wsparcie finansowe.

➔ *Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych:*

- poprawa wzajemnej komunikacji w relacjach rodzic-dziecko (rozmowy o prawidłowym komunikowaniu się, wyrażaniu uczuć i wzajemnych potrzeb),

- trening psycho-edukacyjny (radzenie sobie ze stresem, zniechęceniem, lękiem, bezsilnością i własnymi emocjami),
- trening asertywności i budowania poczucia własnej wartości (zachowania asertywne w sytuacji prezentowania własnej opinii oraz reakcji na krytykę i atak),
- praca nad usprawnieniem porozumiewania się w drodze dialogu, którego efektem będzie nabycie prawidłowych nawyków w zakresie mówienia i słuchania (rozmowy edukacyjne dot. używania odpowiedniego słownictwa adekwatnego do wieku i sytuacji),
- wsparcie psychologiczne dla rodziców i dzieci (informowanie o możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy psychologicznej oferowanej przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w Złocieńcu oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Drawsku Pomorskim).

➔ *Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi:*

- działania na rzecz reintegracji rodziny (edukacja w zakresie wspólnego spędzania czasu przez rodziny – gry, zabawy, spacerów itp.),
- poprawa relacji rodzic – dziecko (rozmowy o rolach w rodzinie – co należy do roli matki, ojca, dziecka itp., rodzaje postaw rodzicielskich i konsekwencje ich wdrażania ujawniające się w zachowaniu dziecka),
- podtrzymanie i zacieśnienie więzów rodzinnych (utrzymywanie kontaktu z rodziną, z dziećmi umieszczonymi tymczasowo w pieczy zastępczej),
- wdrażanie metod nagradzania i karania (bez stosowania przemocy),
- motywowanie do aktywnego uczestniczenia w życiu szkolnym dziecka, utrzymywaniu systemowego kontaktu ze szkołą dziecka,
- kontakt z kuratorem, pedagogiem, wychowawcą klasy, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, lekarzem, Policją.

➔ *Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w rodzinach objętych pieczą zastępczą.*

- monitorowanie efektów podjętych działań,
- pomaganie w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych,

- udzielanie szeroko rozumianego poradnictwa np. prawnego, psychologicznego lub wskazywanie miejsc gdzie można uzyskać taką pomoc,
- udzielanie informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy,
- informowanie o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym,
- wskazywanie miejsc zajmujących się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w hostelach, ośrodkach, schroniskach,
- w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych zwracanie się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji,
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamianie organów ścigania,
- współpraca z innymi instytucjami i organizacjami.

➔ *Wspieranie aktywności społecznej rodzin:*

- zachęcanie, motywowanie do czynnego udziału w życiu społeczności lokalnej np.: udziału w festynach i imprezach kulturalnych,
- informowanie o możliwościach i ofercie wypoczynku podczas wakacji, ferii zimowych,
- udziału w wydarzeniach szkolnych (rozpoczęcie roku szkolnego, pasowanie na ucznia, zabawy choinkowe, kiermasze itp.).

➔ *Motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych:*

- diagnoza predyspozycji zawodowych,
- umożliwianie rozwoju w sferze zawodowej poprzez możliwość uczestnictwa w różnego rodzaju szkoleniach, kursach realizowanych przez PUP (np. warsztaty w obszarze aktywnego poszukiwania pracy, opracowanie dokumentów aplikacyjnych),
- informowanie o odbywających się kursach zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy,
- motywowanie do utrzymania aktywnego kontaktu z PUP.

➔ *Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej:*

- informowanie o sposobach poszukiwania pracy,
- nauka pisania CV, listu motywacyjnego, życiorysu,
- zasady autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej,

- motywowanie do utrzymywania pracy poprzez rozmowy wspierające.

➔ *Prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci:*

- konsultacje dla rodziców (jak motywować dzieci do nauki, organizacja przestrzeni do nauki, rozmowy o antykoncepcji, konsultacje w związku z karaniem i nagradzaniem dzieci, zacieśnianie więzi poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego),
- konsultacje dla dzieci (sposoby panowania nad emocjami, szacunek do rodziców, integracja rodzeństwa itp.).

Analizując działania, problemy ich rangę i specyfikę oraz nagminne potrzeby pilnych konsultacji psychologicznych i terapeutycznych wyłania się potrzeba zapewnienia niezależnego i dyspozycyjnego wsparcia – głównie psychologa.

W planach budżetowych na 2017 rok sporządzonych przez MGOPS uwzględniono zatrudnienie psychologa na umowę zlecenie.

b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

W 2016r. Gmina Złocieniec nie realizowała tego zadania z uwagi na brak rodzin wspierających.

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci.

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówka taka powinna być prowadzona przez gminę, podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania.

W gminie Złocieniec prowadzono świetlicę środowiskową „Promyczek” oraz świetlice na terenie sołectw, których działania najczęściej ukierunkowane były na dzieci i młodzież wywodzącą się z rodzin patologicznych lub mających trudną sytuację materialną.

Szeroką ofertę edukacji kulturalnej proponował Złocieniecki Ośrodek Kultury m.in. zajęcia taneczne, wokalne, muzyczne, plastyczne, ceramiczne oraz warsztaty teatralne.

4. Finansowanie.

b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

W 2016 roku finansowano podnoszenie kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach, kursach i warsztatach.

Asystentów rodziny zabezpieczono również w niezbędną literaturę fachową.

c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art.29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające.

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej.

W 2017 roku nie ponoszono wydatków na ten cel.

5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:

- ➔ 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- ➔ 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- ➔ 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy zobowiązania finansowe. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocińcu w 2016 roku współfinansował pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinach zastępczych, jak również ponosił wydatki na utrzymanie lokalu i wynagrodzenia dla rodzin

zastępczych.

Okres pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo - wychowawczej	1 rok 10% kosztów	2 rok 30% kosztów	3 rok 50% kosztów
Liczba dzieci	7	5	6

W 2016r. wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej wyniosły **49.000 zł** (15 dzieci), w tym wydatki na utrzymanie lokalu i wynagrodzenia dla rodzin zastępczych wyniosły **10.404,35 zł**. Natomiast wydatki na utrzymanie dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej wyniosły **43.784,24 zł** (3 dzieci).

6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocieńcu realizuje powyższe zadanie przekazując półroczne sprawozdania wojewodzie zachodniopomorskiemu w wersji elektronicznej.

Sprawozdania, informacje i analizy były sporządzane również na zgłaszane potrzeby władz nadrzędnych.

7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy.

Monitoring sytuacji dzieci przebywających w rodzinach zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji prowadzony jest na bieżąco zarówno przez asystentów rodziny jak i pracowników socjalnych. W związku z tym Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocieńcu prowadzi szeroką współpracę z instytucjami zajmującymi się sprawami rodziny (placówkami oświatowymi, Powiatowym Centrum Pomocy rodzinie i Ośrodkiem Wspierania dziecka i Rodziny w Drawsku Pomorskim, Policją, Zespołem Interdyscyplinarnym w gminie Złocieniec). W przypadku powzięcia informacji o zagrożeniu bezpieczeństwa dzieci w rodzinie natychmiast informowany jest Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Drawsku Pomorskim.

III. Inne działania realizowane w ramach wspierania rodziny w Gminie Złocieniec.

- W Gminie Złocieniec działa Zespół Interdyscyplinarny, którego obsługę powierzono Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Złocińcu. Działalność zespołu pozwala wcześniej wykrywać, przeciwdziałać i zapobiegać patologii w rodzinach, zwłaszcza występującej w nich przemocy. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby pokrzywdzonej.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), Zespół Interdyscyplinarny w 2016 roku realizował działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Zadaniem Zespołu jest prowadzenie zintegrowanych działań oraz koordynowanie działań podmiotów o których mowa w art. 9a ust.10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tj. Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, służby zdrowia, oświaty, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Corocznie po zakończonym roku sprawozdawczym podmioty ujęte w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie składają Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego informację z realizacji założeń programowych. Uzyskane dane ujmowane są w sporządzanym sprawozdaniu.

Asystenci rodziny uczestniczą w działaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy. Są czynnie zaangażowani w pracę związaną z obsługą administracyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Złocieniec (sprawozdawczość, prowadzenie procedur i współpraca z podmiotami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy).

Działanie te są prowadzone równolegle z zadaniami wynikającymi z zakresu obowiązków na stanowisku pracy asystenta rodziny i ma również wpływ na obciążenie asystentów rodziny pracą i sposób jej organizacji.

- W 2016 roku Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu we współpracy ze szkołami koordynował działania w ramach Ogólnopolskiej Akcji „Czysty Aniołek” organizowanej przez Stowarzyszenie „Piękne Anioły” rekomendowanej przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Akcja ta miała na celu zbiórkę środków czystości dla dzieci z najuboższych rodzin. Zbieraliśmy m.in.: mydła, szampony, ręczniki, pasty i szczoteczki do zębów. Pozyskane produkty zostały popakowane i rozdysponowane wśród dzieci z najuboższych rodzin.
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu w ramach współpracy z Kuratorium Oświaty w Szczecinie podjął działania związane z wyjazdem 21 dzieci z rodzin wymagających wsparcia na kolonię letnią do Przesieki.

IV. Zakończenie

Głównym założeniem Programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Szczególnie związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, a także edukacja, profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny. Naczelnym elementem w pracy z rodziną powinno być wsparcie udzielane rodzinie naturalnej dziecka przed wystąpieniem sytuacji kryzysowej, której konsekwencją jest zabieranie dziecka z domu rodzinnego. Umieszczenie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej następuje dopiero po wykorzystaniu możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej oraz kiedy nie ma możliwości zapewnienia temu dziecku opieki w rodzinie zastępczej. Aby zwiększyć szanse powrotu dziecka do rodziny naturalnej, praca socjalna z rodzicami biologicznymi powinna być prowadzona również po zabraniu dziecka z domu rodzinnego.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu systematycznie prowadzi działania profilaktyczne, interdyscyplinarne skierowane do rodzin wychowujących dzieci, a jednocześnie niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności

w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w stosunku do swoich dzieci potrzebują pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp. W związku z tym konieczny jest rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki instytucjonalnej nad dziećmi w wieku szkolnym oraz instytucji wspierających rodziny w wychowaniu i kształceniu dzieci. Rolę tę mogą pełnić placówki wsparcia dziennego oraz rodziny wspierające.

Aby osiągnąć zamierzone cele, które mają wspierać i pomagać rodzinom, to w istotę tych oddziaływań powinny być włączone wszystkie służby i instytucje pracujące na rzecz dziecka i rodziny. Działania, które są podejmowane na rzecz wprowadzania pozytywnych zmian w rodzinie są liczne i wielokierunkowe. Praca asystenta opiera się na bezpośrednim kontakcie, na rozmowach nawet tych najbardziej osobistych. Zmianowość w takich rodzinach jest powolna i wymaga trafnego zdefiniowania zakresu pomocy i wsparcia, szukania wspólnie rozwiązań oraz celu, do którego rodzina chce dążyć. Cel jednak musi być realistyczny i możliwy do osiągnięcia biorąc pod uwagę zasoby rodziny jej deficyty i bariery. Ważnym jest więc kontynuowanie działań asystenta rodziny w celu podtrzymania efektów, które udało się już wypracować i osiągnąć.

Zgodnie z art. 15 ust 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Przy czym optymalna ilość rodzin objętych pomocą mieści się w granicach 10 (zalecenia szkoleniowców i organów kontrolujących oparte na analizach skuteczności działań).

Z uwagi na ograniczoną ilość rodzin, z którymi asystent pracuje nie jest możliwe prowadzenie tej formy wsparcia zgodnie z oczekiwaniami. Ograniczenie do 15 rodzin objętych bieżącą asystenturą skutkuje oczekiwaniem na pomoc asystenta rodziny, pomimo występujących przesłanek do objęcia rodziny tą formą wsparcia.

Pomimo rotacji rodzin przy dotychczasowej obsadzie wystąpią trudności w prawidłowej realizacji zadań nałożonych MGOPS, tym bardziej, że wzrastają oczekiwania i nakładane są kolejne zadania.

Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
(Dz.U. z dnia 17 listopada 2016r. poz. 1860), która weszła w życie z początkiem 2017 roku

nakłada na asystentów rodziny dodatkowe zadania.

Przewiduje m.in., że przewodnikiem po systemie wsparcia dla rodzin, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą, będzie asystent rodziny, którego zadaniem będzie koordynowanie dostępnej pomocy. Asystent ma być odpowiedzialny za koordynację usług poradnictwa w zakresie przewyższania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej oraz dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Koordynacja ma polegać na opracowywaniu wspólnie z osobami uprawnionymi katalogu możliwego do uzyskania wsparcia oraz występowaniu przez asystenta rodziny w imieniu osób uprawnionych, na ich żądanie, do podmiotów publicznych wykonujących zadania publiczne w zakresie szeroko rozumianego wsparcia społecznego lub podmiotów, którym takie zadania zlecono przez jednostki sektora finansów publicznych, z wyłączeniem świadczeniodawców, w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia.

Przy obecnej obsadzie etatowej nie ma możliwości właściwej realizacji powierzonych zadań. Powoduje to konieczność zatrudnienia kolejnego asystenta rodziny. Plany finansowe Gminy Złocieniec na 2017r. zabezpieczają wydatki na zatrudnienie w 2017r. 2 asystentów rodziny. Ujęta w planie kwota 53.460,00zł wystarczy na zatrudnienie dwóch asystentów rodziny jedynie przez okres 8 miesięcy, gdyż Gmina Złocieniec corocznie korzysta z dotacji rządowej na ten cel. Nadmienić należy, iż Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej do chwili obecnej nie ogłosił jeszcze Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017, w ramach którego w 2016r. Gmina Złocieniec otrzymała dofinansowanie na wynagrodzenia osobowe dwóch zatrudnionych asystentów rodziny.

Praca z rodziną, która nakłada się na siebie w zakresie pomocy społecznej, wspierania rodziny i przeciwdziałania przemocy w rodzinie wymaga wzmocnienia kadrowego o usługi psychologa (w budżecie gminy na 2017 rok ujęto środki na zatrudnienie psychologa na umowę zlecenie). Przez długie lata alternatywne wsparcie realizowane było przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny, którzy indywidualnie, na miarę swojej wiedzy i możliwości świadczyli pomoc i organizowali wsparcie szukając sposobów dotarcia do osób ze specjalistycznym przygotowaniem. Dostępność i dyspozycyjność psychologa na rzecz MGOPS Złocieniec, zaangażowanego w pracę z rodzinami, wspierającego asystentów rodziny

i pracowników socjalnych jest niezmiernie ważnym elementem skuteczności prowadzonych działań.

Opracowywany plan działań i jego realizacja opiera się na współpracy z rodziną objętą wsparciem asystenta rodziny. Asystent rodziny realizując swoje zadania jest przewodnikiem w rodzinie. Musi on jednak korzystać ze wsparcia osób zaangażowanych w działania na rzecz rodziny. Istotną rzeczą jest diagnoza sytuacji, prawidłowo opracowany plan działań i czynny udział osób i służb działających na rzecz wspierania rodziny.

Właściwa organizacja pracy, rozeznanie sytuacji rodzin niewydolnych wychowawczo i konsekwencja w działaniach daje realne szanse na poprawę ich funkcjonowania, a tym samym ograniczenie wydatków ponoszonych przez gminę na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej zgodnie z postanowieniami Sądów Rejonowych.

Zastępca Kierownika
Miejsko – Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Złocieńcu
Wanda Beker